

Jämijärven kunnan tarkastuslautakunta

Arviointikertomus tilivuosi 2021

Valtiovarainministeriön kriisikunnaksikin julistama Jämijärven kunta teki vaikeina talouden aikoina muutaman ratkaisevan ja onnistuneen finanssipoliittisen manööverin, joista voimme nyt onnitella toisiamme.

Kohtalomme kannalta keskeisiä päätöksiä olivat ennen kaikkea vanhainkodin lakkauttaminen ja palvelujen yksityistäminen Attendon hoteisiin. Toinen viisas päätös oli vuosia vatvotun uuden keskuskoulun rakentamispäätös. Upouuden monitoimikoulun kustannukset ovat loppujen lopuksi kannettavissa varsin kohtuullisella ja pitkäaikaisella maksuohjelmalla.

Vanhassa vara parempi ei nykyisessä ajatuksen juoksussa ollut realistinen vaihtoehto. Sellaista ennustajaa ei olekaan, joka olisi voinut kertoa minkälaisella rahamäärällä vanhaa olisi pitänyt tulevien vuosien varrella rahoittaa. Nyt tiedämme mistä ja mitä maksamme. "Tulopuoolella" merkityksellinen asia on myös henkinen kasvu, jota upouusi koulu monipuolisine palveluineen tarjoaa paikkakunnallemme.

Tilikauteen 2021 osui myös Posan taloudenpidon ja kuntien kantokyvyn kannalta ratkaiseva käänne. Jämijärven kuntajohdon aktiivinen lobbaus taloushanojen kiristämisestä tuotti tulosta. Posan toimivan johdon iltalypsyn sijaan liikelaitos-kuntayhtymän menokehitys painettiin selkeästi realistisemmalle tasolle ja kuntien kantokykyä paremmin vastaavaksi.

Edellä kerrottu olkoon alustuksena sille, että muistaisimme kritiikin ohella antaa myös ansaittua krediittiä toimivalle johdolle, kunnan utteralle henkilöstölle ja päätöksenteon ja kansalaismielipiteen ristitulessa vapaaehtoista työtä tekeville ja vastuuta kantaville päättäjille.

Kuluvaa valtuustokautta istuva Jämijärven tarkastuslautakunta aloitti työnsä syyskaudella 2021. Kokouksissa kuultiin perinteiseen tapaan eri hallintoalueiden vastuullisten ajatuksia ja tulevaisuuden näkymiä. Kuultavina olivat kokouksissa muun muassa kunnanjohtaja Markus Ojakoski, koulurakentamisen osalta rehtori Tuomo Pesonen, talous- ja hallintopäällikkö Noora Nieminen ja BDO:n vastuutilintarkastaja Hanna Keskinen.

Tilintarkastajan toimesta tarkastuslautakunta sai käyttöönsä tarkastusohjelman, väliraportin ja keväällä 2022 myös loppuraportin tilivuoden 2021 tarkastuksesta. Kunnanjohtaja Markus Ojakoski kävi kevätkaudella raportoimassa taloustilannetta ja ennakoimassa myös hyvinvointialueiden tulon jälkeisiä näkymiä.

Tarkastuslautakunta päivitti tehtäväkuvansa mukaisesti kuluneen valtuustovuoden kokouksissa myös päättäjien ja toimivan johdon sidonnaisuusilmoitusten ajantasaisuuksia.

Jämijärven kunnassa on vähäisten henkilöresurssien ja tehtäväpainotusten vuoksi jouduttu tinkimään kaikkein kurinalaisimpien byrokraattisten ohjeiden noudattamisesta. Huomautuslista on "tinkimisten" kohdalla luettavissa tilintarkastuksen loppuraportista. Samanlaiset teknisluontoiset puutteet ovat tyypillisiä koko kuntakentässä.

Toimivan johdon työssä on jouduttu keskittymään laajempien hallinnollisten ja kuntataloutta vahvistavien päätösten valmisteluun. Tarkastuslautakunta on tässä asiassa samaa mieltä. Jos ja kun resursseja pitää johonkin keskittää, niin työpanosten keskittäminen tulee jatkossakin kohdistaa

taloutta vakauttaviin hankkeisiin ja mahdollisten valtion tukien hyödyntämiseen. Tilintarkastuksessa esille nostettuja korjaussuosituksia on kuitenkin syytä samaan aikaan edistää.

Jämijärven kunnan henkilöstöhallinto on herkässä tilanteessa. Henkilöstön vaihtuvuus on ollut huolestuttavan nopeaa ja kunnasta on muodostunut jonkinlainen "kasvattajaseura". Työmaailmassa puhaltavat uudet tuulet. Nuorempi sukupolvi on projektihenkisempää ja haluaa edetä työurallaan ja vaihtaa jopa ammattiaan useamman kerran työkänsä aikana. Pieni kunta on tässäkin tilanteessa ketterä vaihtoehto ja taipuu paremmin rekrytoitavien toiveiden mukaisesti. Jämijärvellä vaihtuvuus on ehdottomasti myös mahdollisuus.

Tarkastuslautakunta ottaa omassa arvioinnissaan kantaa myös päättyneen valtuustokauden ensimmäisen osavuoden tilintarkastukseen, joka arvioinnin osalta kuuluisi edellisen tarkastuslautakunnan vastuualueeseen. Perinteisesti tilivuoden arvioinnin suorittaa kuitenkin koko vuoden osalta istuva tarkastuslautakunta.

Kunnan taloudellinen tilanne on uskoa vahvistava. Kunta teki jo neljännen kerran ylijäämäisen tuloksen. Herkällä korvalla on edelleen paikallisesti kuitenkin edettävä, sillä valtion talouskin yskii inflaation paineessa.

Olemme saaneet elää viime vuodet poikkeuksellisen matalan korkopolitiikan aikaa. Vielä kunnalla ei ole velan hoidon kannalta hätäpäivää, mutta lisävastuita on syytä miettiä entistä tarkemmalla harkinnalla.

Tilinpäätöksen tekstiosassa kiinnitetään huomioita muun muassa kuituverkkoamme ylläpitävän Pohjois-Satakunnan Seutuverkon talousnäkyymiin. Jämijärven kunnan vastuut yhtiön veloista ovat liki 2,4 miljoonaa euroa. Velkarahan kallistumisen aiheuttamiin paineisiin on syytä meidänkin varautua.

Tarkastuslautakunta suosittelee omalta osaltaan tilintarkastuskertomukseen ja tilinpäätökseen nojautuen, että valtuusto myöntää tilivelvollisille vastuuvapauden tilivuoden 2021 osalta. Tietoomme ei ole tullut sellaisia seikkoja ja puutteita, joiden vuoksi vastuuvapaus tulisi evätä.

Jämijärvellä 15. kesäkuuta 2022

Antero Karppinen
puheenjohtaja

Jonna Paattakainen
varapuheenjohtaja

Kristiina Kotaoja
jäsen

Jarmo Huhtaniemi
jäsen

Mervi Kailasto
jäsen